

Sygn. akt III U 588/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 28 maja 2015 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. B. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 1 kwietnia 2015 r.

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 588/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 września 2015 r.

Decyzją z dnia 28 maja 2015 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy A. B. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.). Poza osiągnięciem wieku emerytalnego i udowodnieniem ponad 25-letniego okresu składowego i nieskładkowego, nie wykazał 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawcy

w latach od 16 lutego 1979 r. do 29 lutego 1992 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P. ponieważ wnioskodawca nie przedstawił świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca A. B. w dniu 1 lipca 2015 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca. Przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. pracował na stanowisku montera instalacji. Wskazał też, że zajmując funkcję brygadzysty faktycznie cały czas wykonywał obowiązki montera instalacji. Wykonywał prace w warunkach szczególnych. Dodatkowo odwołał się do zeznań świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Nie udowodnił on 15 lat pracy w warunkach szczególnych, nie potwierdził tego w szczególności prawidłowym świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Za udowodnione przyjęto jedynie 7 lat, 3 miesiące i 12 dni.

Organ rentowy wskazał, że okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia.

Sąd Okręgowy III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w P. ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. B. urodzony (...) wystąpił w dniu 1 kwietnia 2015 r. z wnioskiem o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy.

Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia przedłożył świadectwa pracy, w tym świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez (...) S.A. w R. z dnia 26 stycznia 2015 r. W dokumencie tym potwierdzono wnioskodawcy pracę w szczególnych warunkach wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera instalacji sanitarnych i grzewczych w okresie od 1 sierpnia 1971 r. do 30 listopada 1978 r. Wskazano, że wnioskodawca wykonywał roboty wodnokanalizacyjne oraz budowę rurociągów w głębokich wykopach. Ponadto wnioskodawca przedstawił zachowaną dokumentację osobową z okresu pracy od 16 lutego 1979 r. do 29 lutego 1992 r. (13 lat i 13 dni) w Przedsiębiorstwie (...) w P..

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 maja 2015 r. ZUS O/R. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. Organ rentowy uwzględnił okresu jego zatrudnienia w warunkach szczególnych jedynie w wymiarze 7 lat, 3 miesiące i 12 dni tj. od 1 sierpnia 1971 r. do 13 kwietnia 1976 r. oraz od 3 maja 1976 r. do 30 listopada 1978 r. Pominięto zaś dalszy okres zatrudnienia.

Równocześnie za udowodnione przyjęto wnioskodawcy okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 25 lat, 2 miesiące i 27 dni.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (emerytalne)

- wniosek o emeryturę z dn. 1.04.2015 r.
- świadectwo pracy z dn. 29.02.1992 r.
- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 26.01.2015 r.,
- decyzja odmowna z dn. 28.05.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca A. B. z zawodu monter wewnętrznych instalacji budowlanych pracę zawodową rozpoczął w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R., gdzie był zatrudniony od 1 sierpnia 1971 r. do 30 listopada 1978 r. W czasie tego zatrudnienia odbył zasadniczą służbę wojskową od 26 kwietnia 1974 r. do 13 kwietnia 1976 r., do pracy powrócił 3 maja 1976 r. Zarówno przed wcieleniem do wojska, jak i po zakończeniu służby wojskowej pracował jako monter instalacji sanitarnych i grzewczych oraz gazowych. Prace wykonywał głównie w P. lub okolicy.

Z dniem 16 lutego 1979 r. wnioskodawca podjął pracę w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Został zatrudniony jako monter w Kierownictwie Grupy (...) Nr 4 w R.. Równocześnie z przyjęciem do pracy, powierzono wnioskodawcy prowadzenie brygady sanitarnej. Brygada składała się 4-5 robotników: 2-3 monterów (hydraulików), w tym brygadzisty oraz 1-2 spawaczy.

W związku ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia wnioskodawca został zwolniony z pracy. W świadectwie pracy z dnia 29 lutego 1992 r. pracodawca wpisał, iż zajmował on stanowisko montera wewnętrznych instalacji budowlanych – brygadzisty. Faktycznie wnioskodawca pracował w brygadzie, która zajmowała się zakładaniem zewnętrznych instalacji sanitarnych (wodno-kanalizacyjnych) oraz grzewczych. Pracownicy pracowali przy wykopach związanych z budową instalacji oraz przy jej montażu. Jedynie sporadycznie wnioskodawca pracował przy wewnętrznych instalacjach, właściwie pomagając dorywczo przy montażu instalacji wewnątrz danego obiektu.

Praca w Przedsiębiorstwie (...) w P. odbywała się w systemie brygadowym i rozdzielona była pomiędzy brygady: wodno-kanalizacyjne, sanitarно-instalacyjne (centralnego ogrzewania) i elektryczne, które pracowały na różnych budowach. Równocześnie w Przedsiębiorstwie funkcjonował Zakład (...), gdzie produkowano wszystkie elementy niezbędne do budowy kotłowni i instalacji grzewczych oraz wodno-kanalizacyjnych.

Brygada prowadzona przez wnioskodawcę pracowała przy wykopach ręcznych, izolacji rur, ich spawaniu i montowaniu. Wszystkie prace wykonywane były na zewnątrz. Prace świadczone były na jednej zmianie, ale często zakres robót wymagał dłuższej pracy. Wszystkie prace wykonywane były w terenie, na budowach głównie na potrzeby PGR-ów.

Przydziału prac oraz rozliczenia z jej wykonania dokonywał brygadzista z kierownikiem zakładu. Na podstawie listy obecności, która była codziennie podpisywana oraz zakresu wykonanych prac rozliczali oni godziny pracy poszczególnych robotników. Wynagrodzenie ustalane było według stawki godzinowej w systemie akordowym. W praktyce wysokość pensji zależała od zakresu wykonanych prac (stopnia realizacji umówionego zlecenia) oraz liczby robotników zatrudnionych przy danej pracy. Pensja była zwykle przywożona na budowy, 10-go każdego miesiąca.

W dokumentacji osobowej z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w P. stanowisko pracy wnioskodawcy określono jedynie jako „monter” oraz „brygadzista”. Mimo to w świadectwie pracy wpisano, że wnioskodawca pracował na stanowisku montera wewnętrznych instalacji budowlanych.

Razem z wnioskodawcą jako monterzy instalacji sanitarnych i wodno-kanalizacyjnych pracowali też świadkowie T. L. (1), J. C. (1) i K. P. (1). Przy czym to ten ostatni pracował w brygadzie wnioskodawcy, pozostali pracowali w innych brygadach, niemniej swoje obowiązki wykonywali na tych samych budowach. Wszyscy wykonywali prace związane z

doprowadzeniem instalacji wodnych, kanalizacyjnych, grzewczych do poszczególnych budynków. Prace odbywały się przez cały rok bez względu na warunki atmosferyczne. Każdorazowo budowa wodociągu czy kanalizacji wymagała prac w głębokich nawet 4-6 metrowych wykopach.

Ponadto w związku z wykonywaną pracą wnioskodawca w czerwcu 1984 r. odbył szkolenie, uzyskując tytuł mistrza w zawodzie instalacji wodno-kanalizacyjnej i gazowej oraz instalacji centralnego ogrzewania.

Obecnie wnioskodawca jest bezrobotny, bez prawa do zasiłku.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- świadectwo pracy z dn. 29.02.1992 r.

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 26.01.2015 r.,

2. Akta osobowe wnioskodawcy:

- umowa o pracę z dnia 15.02.1979 r.,

- nadanie tytułu brygadzysty,

- angaże za lata 1982-1985 r.

3. dyplomy mistrzowskie z dnia 6.06.1984 r. k. 24

4. zeznania świadków (e-protokół z dnia 11.09.2015 r.):

- T. L. – 14 min.

- J. C. – 21 min.

- K. P. – 27 min.

5. zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dnia 11.09.2015 r. - 33 min.).

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz archiwalnej dokumentacji z akt osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) w P..

W zachowanych aktach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające podjęcie zatrudnienia na stanowisku monteru oraz sposób wynagradzania. Na podstawie wszystkich przedłożonych dokumentów, w tym dyplomów mistrzowskich można stwierdzić, w jakim charakterze wnioskodawca pracował. Strona przeciwna nie kwestionowała ich w toku procesu. Korzystają, więc one z domniemania prawdziwości zawartych w nich oświadczeń z mocy art. 244 i nast. k.p.c.

Z treści § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykazania, na podstawie posiadanej dokumentacji, okresów pracy w szczególnych warunkach, miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych

w nim faktów, jak co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Jak wynika z zeznań przesłuchanych świadków oraz zeznań wnioskodawcy przez cały okres zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...)

w P. faktycznie pracował on wyłącznie jako monter instalacji sanitarnych i wodno-kanalizacyjnych, a nie monter wewnętrznych instalacji budowlanych (do takich prac można zaliczyć np. instalacje centralnego ogrzewania). Równocześnie sprawowanie funkcji brygadzysty nie zwalniało go z wykonywania podstawowych obowiązków, tym bardziej że były okresy, kiedy brygada była 2-osobowa: wnioskodawca pracował tylko z drugim monterem - świadkiem K. P. (1). Wtedy wykonywał zarówno obowiązki brygadzysty, montera i spawacza.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał też zeznania świadków, który pracowali razem z wnioskodawcą, wykonując tak jak on prace montera instalacji sanitarnych: wodnych i kanalizacyjnych oraz grzewczych. Świadkowie dokładnie opisali rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę oraz organizację pracy w zakładzie (...).

Zebrana obecnie dokumentacja wraz zeznaniami świadków i wnioskodawcy potwierdza okres i faktyczny charakter wykonywanej przez niego pracy na stanowisku montera instalacji sanitarnych i wodno-kanalizacyjnych, a także gazowych. W rezultacie Sąd uznał, że choć wnioskodawca nie posiada świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na wszystkie okresy, kiedy faktycznie taką pracę wykonywał, to w związku z zeznaniami świadków i jego własnymi, możliwe było poczynienie uzupełniających ustaleń, że w całym okresie, tj. od 16 lutego 1979 r. do 29 lutego 1992 r. (13 lat i 13 dni) również pracował on w warunkach szczególnych.

Zgromadzone dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, wobec czego są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. B. jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz,
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy). Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca ukończył 60 lat, posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie przystąpił do OFE. Organ rentowy uwzględnił mu też 7 lat, 3 miesiące i 12 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na stanowisku montera instalacji sanitarnych i grzewczych.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym, z uwagi na brak świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, sporny okazał się zarówno okres, jak i charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w czasie zatrudnienia:

- w Przedsiębiorstwie (...)
w P. (13 lat i 13 dni).

Sąd przyjął, że wnioskodawca faktycznie od 1971 r. do 1992 r. w dwóch różnych zakładach pracy pracował wyłącznie jako monter instalacji sanitarnych: wodno-kanalizacyjnych, grzewczych oraz gazowych, wykonując przede wszystkim prace zewnętrzne związane z budową sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz gazowych. Co istotne wnioskodawca nie wykonywał robót wewnętrznych związanych z tymi instalacjami.

Z jednoznacznych zeznań świadków wynika, że była to wyłącznie praca fizyczna, polegająca na przygotowaniu wykopów do zamontowania instalacji wodociągowych czy kanalizacyjnych, praca związana z izolacją rur, ich montażem oraz podłączeniem do studni oraz szamba. Okazało się też, że powierzenie wnioskodawcy funkcji brygadzysty od początku zatrudnienia w 1979 r. nie wpłynęło na zmianę jego podstawowych obowiązków montera.

Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, a nie brak stosownego świadectwa pracy. Zapisy dotyczące powierzenia wnioskodawcy obowiązków montera czy montera instalacji - brygadzysty nie mogą przesądzać o charakterze jego pracy.

Spór w rozstrzyganej sprawie sprowadzał się więc do ustalenia czy wnioskodawca pracował jako monter instalacji sanitarnych i grzewczych.

Sąd uznał, że fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy montera w obu zakładach pracy nie może budzić wątpliwości.

Z zachowanej dokumentacji osobowej oraz zeznań świadków i wnioskodawcy wynika, że w Przedsiębiorstwie (...) w P., podobnie jak w wcześniej w (...) Przedsiębiorstwie (...) wykonywał wyłącznie prace montera. Charakter tego zatrudnienia wnioskodawcy w związku z powierzoną funkcją brygadzysty Sąd również wyjaśnił w oparciu o zeznania świadków oraz wnioskodawcy. Zgodnie potwierdzili oni, że funkcja ta w żaden sposób nie przekładała się na ograniczenie obowiązków montera, które wnioskodawca cały czas wykonywał.

Wnioskodawca pracował jako monter instalacji sanitarnych: wodno-kanalizacyjnych oraz grzewczych. Wykonywał faktycznie prace montera zewnętrznych instalacji tj. prace z zakresu robót wodno-kanalizacyjnych oraz budowy rurociągów w głębokich wykopach.

Roboty wodno-kanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach wskazane są w Dziale V poz. 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stanowisko pracy zajmowane przez wnioskodawcę jest także zakwalifikowane do kategorii prac wykonywanych w warunkach szczególnych w przepisach resortowych, zawartych w zarządzeniu Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. - Dział V poz. 1 pkt 5 - izolator, pkt 6 - monter instalacji sanitarnych i grzewczych i pkt 8 robotnik budowlany wykonujący stale prace pomocnicze lub inne w głębokich wykopach.

W orzecznictwie podnosi się, iż praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 r., III AUa 1797/11, LEX nr 1130404).

Ocena czy dana praca wykonywana jest w szczególnych warunkach może nastąpić w oparciu o przepisy cyt. rozporządzenia Rady Ministrów, a to przez przyporządkowanie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy do rodzajów prac wymienionych w jego załącznikach – wykazie A i B. To powołane rozporządzenie jest podstawowym aktem prawnym ustalającym warunki wcześniejszej emerytury, w tym kwalifikującym oznaczoną pracę jako pracę w szczególnych warunkach, której stałe wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy może rodzić uprawnienia emerytalne. Zarządzeniom resortowym przypisuje się natomiast charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający. Mogą one więc być pomocne przy dokonywaniu wykładni oraz kwalifikacji stanowisk pracy określonych w załączniku do cyt. rozporządzenia (postanowienie SN z dnia 22 marca 2012r., I UK 403/11, z dnia 14 lutego 2008r., I UK 313/07).

Ponadto na marginesie Sąd zauważa, że organ rentowy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych uwzględnił wnioskodawcy także okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 24 kwietnia 1974 r. do 13 kwietnia 1976 r., zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w uchwale z dnia 16 października 2013 r. (II UZP 6/13), w której przyjęto, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS).

Charakter zatrudnienia wnioskodawcy nie zmienił się po zwolnieniu go ze służby wojskowej. Po zakończeniu tej służby nadal wykonywał on obowiązki montera instalacji sanitarnych i grzewczych.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. (13 lat i 13 dni) znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym – zachowanej dokumentacji osobowej oraz w zeznaniach świadków i jego własnych. Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody np. z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków i stron. Istotny w sprawie okazał się bowiem rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę.

W rezultacie Sąd przyjął, że przed dniem 1 stycznia 1999 r., wnioskodawca łącznie

z uwzględnionymi przez organ rentowy okresem zatrudnienia (7 lat, 3 miesiące i 12 dni) wykazał ponad 20 lat, 3 miesiące pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury poczynając od dnia 1 kwietnia 2015 r. tj. od miesiąca złożenia wniosku emerytalnego, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z dokumentacji osobowej oraz zeznań świadków i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.